

УКРАЇНА
СНОВСЬКА МІСЬКА РАДА
КОРЮКІВСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дванадцята сесія восьмого скликання

РІШЕННЯ

26 листопада 2021 року

м. Сновськ

№ 6-12/VIII

**Про затвердження Програми
розвитку культури та мистецтва
у Сновській міській територіальній
громаді на 2022-2025 роки**

Розглянувши повідомлення ініціативної групи про внесення місцевої ініціативи, подання відділу культури і туризму Сновської міської ради про затвердження Програми розвитку культури та мистецтва у Сновській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки; на виконання рішення сесії міської ради від 12 серпня 2021 року № 6-9/VIII «Про затвердження Положення про місцеві ініціативи у Сновській міській територіальній громаді»; керуючись ст. 9, ст. 59, п. 22 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; за рекомендаціями постійних комісій міської ради: з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку; з питань законності, освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту населення, молоді, спорту, депутатської діяльності та етики

міська рада вирішила:

1. Затвердити Програму розвитку культури та мистецтва у Сновській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки (далі - Програма), що додається.

2. Фінансовому відділу міської ради при формуванні бюджету Сновської міської територіальної громади на 2022-2025 роки та внесенні змін до бюджету передбачити фінансування видатків на виконання заходів Програми в межах реальних фінансових можливостей бюджету.

3. Визначити головним розпорядником коштів Програми відділ культури і туризму Сновської міської ради.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на начальника відділу культури і туризму Сновської міської ради Н. Добненко та на постійну комісію міської ради з питань законності, освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту населення, молоді, спорту, депутатської діяльності та етики (голова В.Карпенко).

Міський голова

Олександр МЕДВЕДЬОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Сновської міської ради
(12 сесія 8 скликання)
від 26 листопада 2021 р. № 6-12/VIII

ПРОГРАМА
розвитку культури та мистецтва
у Сновській міській територіальній громаді
на 2022-2025 роки

ЗМІСТ

1	Паспорт Програми
2	Розділ 1. Загальні положення
3	Розділ 2. Мета і основні завдання Програми
4	Розділ 3. Основні заходи щодо реалізації Програми
5	Розділ 4. Фінансування Програми
6	Розділ 5. Очікувані результати виконання Програми
7.	Розділ 6. Механізм управління

ПАСПОРТ
Програми розвитку культури та мистецтва
у Сновській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	ГО «Лампа», Любительське об'єднання «Майстри Сновщини»
2	Розробник Програми	Відділ культури і туризму Сновської міської ради
3	Відповідальний виконавець Програми	Відділ культури і туризму Сновської міської ради
4	Учасники Програми	Структурні підрозділи відділу культури і туризму Сновської міської ради, творчі колективи, любительські об'єднання, громадські організації відповідного спрямування
5	Термін реалізації Програми	2022-2025 роки
6	Основні напрямки Програми	Збереження мережі закладів культури та кадрового потенціалу; надання якісних культурних послуг для різних верств населення громади; відродження, збереження, популяризація та розвиток культурних традицій громади; естетичне та духовне виховання дітей та юнацтва, підтримка обдарованої молоді.
7	Джерела фінансування	Державний бюджет, місцевий бюджет (в межах кошторисних призначень на 2022-2025 роки), інші джерела, не заборонені законодавством України.

Розділ 1. Загальні положення

Програма розвитку культури та мистецтва у Сновській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки подана у порядку місцевої ініціативи, керуючись рішенням сесії міської ради від 12 серпня 2021 року № 6-9/VIII «Про затвердження Положення про місцеві ініціативи у Сновській міській територіальній громаді».

Програма розроблена виконання законів України: «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про позашкільну освіту», «Про засади державної мовної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні».

За період з 2017 по 2021 рік було чимало зроблено для адаптації сфери культури до нових соціально - економічних потреб. На місцевому рівні створено відповідні умови для функціонування закладів культури громади, збережена базова мережа закладів культури. Останніми роками створено необхідні соціально-економічні та організаційні умови для розвитку галузі культури громади; проведено ряд капітальних та поточних ремонтів у закладах культури; частково оновлено матеріально-технічне забезпечення. Таким чином, проблеми, які накопичувалися роками та гальмували розвиток закладів культури, вдалося зрушити.

Культурне обслуговування населення громади здійснюють: Сновський Будинок культури, 8 сільських будинків культури та 16 сільських клубів; Сновська публічна бібліотека, у складі якої 20 бібліотек – філіалів; Сновський історичний музей та початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад «Сновська Дитяча музична школа імені Н.Г. Рахліна»; централізована бухгалтерія. Дана мережа закладів культури є оптимальною і при умові повноцінного функціонування, спроможна забезпечити потреби населення громади у культурному обслуговуванні.

Підставою для розробки Програми також стали результати опитування мешканців і мешканок МТГ щодо якості наявних культурних послуг, щодо можливості впровадження в закладах нових послуг, які відповідають потребам та запитам чоловіків та жінок громади.

Вікова структура населення громади виглядає так: діти (0-13 років) – 2998 од. (13,4%), молодь (14-35 років) – 6007 од. (27%), середнє покоління (36-50 років) – 4361 од. (19,6%); 51 і старші – 8916 од. (40%). Структура населення: 54,8 % – жінки, 45,2 % – чоловіки. Якщо в молодшому віці серед населення переважають чоловіки, то вже у віці 18 – 39 років – жінки. Зрештою, у віці 60+ їх стає вдвічі більше, ніж чоловіків.

Проведеним аналізом з'ясовано, що в цілому по громаді наявними активними послугами в клубних закладах охоплена 1781 людина, що складає близько 8 % від населення, із них жінок – 1259 (5,7 %) та чоловіків – 522 (2,3%). Зазначене свідчить про недостатній рівень охоплення мешканок та мешканців громади послугами в сфері культури. Крім того, спостерігається більше, ніж двократне перевищення кількості охоплених жінок над кількістю охоплених чоловіків (гендерний розрив).

Послугами з мистецької освіти охоплено 201 дитина – (близько 10% від загальної кількості дітей шкільного віку), із них хлопців - 61 (30,3 %), дівчат - 140 (69,7%).

Активність жінок у користуванні бібліотечними послугами Сновської публічної бібліотеки є більш високою порівняно з чоловіками: користувачі у відсотковому співвідношенні до загальної кількості населення: жінки – 5913/26,5%; чоловіки – 3695/16,6%. Недостатньою є зацікавленість чоловіків у відвідуванні масових заходів, що проводяться бібліотеками. Серед учасників заходів жінок удвічі більше, ніж чоловіків: жінки – 66,0%; чоловіки – 34,0%

Жінки переважають у загальній кількості відвідувачів Сновського історичного музею – понад 60,0%.

Зазначене свідчить про значний гендерний розрив між чоловіками та жінками щодо користування послугами закладів культури. Отже, сформований в закладах культури Сновської МТГ наявний пакет послуг не в повній мірі відповідає потребам і запитам мешканок і мешканців громади різних вікових груп, що призводить до низького рівня їх охоплення послугами та в більшості своїй спрямований на задоволення потреб тільки однієї вікової групи – діти.

Програма розроблена з метою забезпечення в Сновській громаді всебічного охоплення послугами в галузі культури жінок та чоловіків різних вікових груп, відповідно до їх потреб та запитів, зумовлена необхідністю удосконалення діяльності закладів культури громади, спрямування їх фокусу на розвиток культурних традицій, забезпечення їх доступності для всіх верств населення, а також створення максимально сприятливих умов для творчого росту особистості, розкриття її здібностей, задоволення духовних і естетичних потреб, відродження народної аматорської творчості, організацію змістовного дозвілля, масового відпочинку і розваг, залучення до культурного розвитку мешканців і мешканок громади різних вікових груп.

Програма передбачає здійснення комплексу заходів для належного функціонування, розвитку та модернізації базової мережі закладів культури; забезпечення їх сучасною матеріально-технічною базою; підвищення якості культурних послуг та культурного продукту; створення умов для збагачення та розвитку творчого потенціалу, культурного та мистецького простору громади; проведення культурно-мистецьких, патріотичних та розважальних заходів; заохочення та стимулювання працівників галузі.

Розділ 2. Мета та основні завдання Програми

Основною метою Програми є відродження, збереження та розвиток духовних здобутків, звичаїв та традицій українського народу, кращих традиційних цінностей Сновщини, підвищення охоплення активними послугами в сфері культури в рівній мірі

мешканців та мешканок громади шляхом підвищення якості вже сформованих послуг та розширення спектру нових послуг, з урахуванням потреб та запитів чоловіків та жінок різних вікових та соціальних груп.

Досягнення цієї мети можливе за умови створення ефективних механізмів підтримки культурно-мистецької сфери, незалежно від форм власності, підпорядкування та правового статусу закладів культури, творчих колективів, об'єднань.

Розвиток культури базується на таких засадах:

- реалізація державної політики у сфері культури, збереження та розвиток існуючої мережі закладів культури, підвищення ролі закладів культури в соціально-культурному житті;

- створення умов для функціонування мережі закладів культури, надання якісних культурних послуг, які відповідають потребам мешканців і мешканок громади різних вікових груп;

- відродження та розвиток української та інших національних культур, мов, збереження культурних традицій, свят, обрядів громади;

- створення умов для активної участі жителів громади у розвитку аматорської творчості, забезпечення гарантій свободи творчості, вільного доступу до культурних надбань громади;

- проведення різноманітних культурних проєктів, фестивалів та конкурсів популяризація національних звичаїв і обрядів;

- естетичне та духовне виховання дітей та юнацтва, підтримка обдарованої молоді;

- збільшення обсягів видатків на розвиток культури;

- підвищення матеріально-технічного, кадрового та інформаційного забезпечення галузі культури;

- збереження національної культурної спадщини (рухомих та нерухомих пам'яток і цінностей), як основи національної культури, турбота про подальший розвиток традиційних культур та етносів, які населяють громаду.

Проблеми, на вирішення яких спрямовано дію Програми:

- зношеність основних фондів закладів культури, недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення галузі;

- гендерні розриви в сфері культури та інтеграція гендерного аспекту до програм соціально-економічного розвитку;

- кадрові питання: недостатній рівень знань з культурного маркетингу та менеджменту;

- недостатній рівень культурної активності у селах громади;

- відсутність стратегії просування культурного продукту, низький рівень промоції закладів та заходів;

- недостатня комп'ютеризація закладів, відсутність ліцензованого програмного забезпечення.

Викладені вище концептуальні основи та завдання визначають характер Програми розвитку культури та мистецтва у Сновській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки.

Розділ 3. Основні заходи щодо реалізації Програми

3.1. Новітня мистецька школа.

Сновська дитяча музична школа імені Н.Г. Рахліна є фундаментом, на якому базується мистецтво громади від аматорства до професіоналізму. Заклад забезпечує мистецьке та естетичне виховання дітей та юнацтва, створює умови для творчого, інтелектуального і духовного розвитку, задовольняє потреби у професійному

самовизначенні і творчій самореалізації, здійснює пошук та залучення до навчання здібних обдарованих і талановитих дітей.

Програма спрямована на розвиток індивідуальних здібностей і талантів дітей та молоді, всебічного розвитку особистості, підвищення кваліфікації працівників закладу, формування науково-дослідницького підходу у методичній роботі та впровадження результатів в практику освітнього процесу, використання сучасних інформаційних технологій. На вимогу часу постають питання оновлення бази музичних інструментів, розробки новітніх освітніх програм, методик для інклюзивного навчання та відкриття додаткових класів/дисциплін з новими напрямками естетичного виховання, подолання гендерних стереотипів, пов'язаних із фемінізацією сфери мистецької освіти шляхом проведення гендерно-чутливих профорієнтаційних інформаційних компаній, навчання викладацького складу з питань інтеграції гендерного підходу у навчально-виховний процес.

3.2. Клубні заклади, як інноваційний інструмент розвитку дозвілля та реалізації творчих та культурних ініціатив.

В клубних закладах працює 170 різножанрових та різновікових клубних формувань, до формувань залучено 1781 учасник, з них 869 – діти та молодь. Робота клубних закладів спрямована на забезпечення духовного розвитку і змістовного дозвілля жителів Сновщини, пошук та розробку інноваційних форм діяльності, на підвищення творчого рівня аматорських колективів, популяризацію культурних традицій, свят та обрядів. Одним з головних напрямків роботи є організація та проведення концертів, театралізованих свят, фестивалів та конкурсів на високому професійно-художньому та організаційному рівнях. В зв'язку з цим постійно виникає гостра необхідність оновлення та осучаснення звукової та світлової апаратури, реквізиту, костюмів та сценічного взуття.

Сновський Будинок культури є головним осередком культурно-мистецького життя громади. При Сновському Будинку культури працює вісім колективів зі званнями: 2 – дитячі «зразкові» та 6 – «народних», які налічують понад 350 учасників. Значне розширення кола користувачів та різноманіття надання послуг планується в рамках реалізації грантових проєктів «Творчий хаб для жителів Сновської МТГ» та «Молодіжний простір «Сновська активна молодь», за сприяння Програми DOBRE. Сновський Будинок культури – це найбільша концертна зала нашої громади. Закладу необхідно провести заміну театральних крісел, придбати сучасне сценічне обладнання, будівля потребує капітального ремонту для розширення можливостей для комфортного культурно-дозвілєвого відпочинку.

Основне завдання – підвищення рівня охоплення мешканок та мешканців громади активними культурними послугами шляхом покращення якості наявних послуг та утворення нових просторів змістовного дозвілля для жінок і чоловіків з урахуванням їх запитів та потреб.

3.3. Музей як культурний хаб: майбутнє традицій.

В Сновській громаді діє базовий заклад – Сновський історичний музей. Основною функцією музею є наукова робота, збереження та збагачення культурних надбань, обслуговування населення, поповнення експозицій, прийняття активної участі у суспільному житті громади. Сучасні умови вимагають впровадження новітніх технологічних процесів в облікову роботу з фондами музею, їх оцифрування. Актуальним для Сновського історичного музею залишається реекспозиція виставкових залів, підготовка та друк науково – дослідницьких робіт, перебудова змісту екскурсійної роботи в напрямку консолідації музейних закладів різного підпорядкування, впровадження новітніх інформаційних технологій (QR-коди, інформаційні стенди, аудіо гіді, віртуальна реальність тощо), впровадження програми комп'ютерного моніторингу відвідувачів за статтю та віком, що дасть можливість враховувати статево-вікову структуру відвідувачів під час планування та розподілу бюджетного ресурсу, проведення інформаційних

кампаній щодо популяризації музею, організація тематичних заходів, які б задовольняли інтереси жінок і чоловіків, які належать до різних вікових та соціальних груп.

3.4. Бібліотеки як мультифункціональні громадські простори.

Поступове перетворення на сучасні центри інформації бібліотечних закладів громади – головний напрям діяльності Сновської публічної бібліотеки Сновської міської територіальної громади. Бібліотеки надають доступ до наявних різноманітних ресурсів і комунікаційних технологій, допомогу у підвищенні освітнього потенціалу, реалізації творчих можливостей. Становлення бібліотек у сучасному суспільстві, як інформаційних центрів неможливе без вирішення проблем поповнення фондів новими надходженнями, організації передплати періодичних видань згідно з нормативами, впровадження сучасних інформаційних технологій, вирішення питання вдосконалення матеріально-технічної бази, створення електронного каталогу, досягнення відповідності бібліотечного фонду потребам жінок і чоловіків, розширення бібліотечних послуг, спрямованих на зацікавленість різних груп хлопців і чоловіків у читанні, відвідуванні бібліотек та користуванні інформаційними бібліотечними ресурсами, подолання гендерного розриву у споживанні бібліотечних послуг, а також нерівного доступу до послуг у місті та сільській місцевості.

Облаштовані в бібліотеках простори для користування періодичними виданнями, по наданню Інтернет-послуг, копіювальних послуг, роботі з документами та ігрові зони також потребують постійного оновлення та програмного забезпечення.

3.5. Організація культурно-мистецьких заходів, культурного відпочинку та дозвілля.

Одним із напрямів діяльності Програми є проведення різноманітних заходів, які відповідають потребам жінок та чоловіків різних вікових груп:

- урочистості заходи (з нагоди державних та знаменних дат);
- фестивалі та конкурси;
- змістовне дозвілля (в тому числі заходи на відкритих просторах);
- щорічні творчі премії;
- промоція.

Актуальним є створення якісного культурного продукту, що сприятиме формуванню іміджу громади.

3.6. Промоції культурного потенціалу громади.

Галузь культури зацікавлена у широкій промоційній кампанії – популяризації та просуванні власних культурних досягнень, що сприятиме вирівнюванню гендерних розривів за віком та статтю в користуванні активними послугами. Таким чином, ця Програма передбачає здійснення активної рекламної діяльності, маркетингової стратегії щодо просування культурного продукту, створення офіційних сайтів відділу та закладів культури, плідної співпраці з засобами масової інформації, розробку промоційних відео та аудіо матеріалів, видання промоційної літератури, презентаційно-іміджевої та сувенірної продукції, спрямованої на рекламу громади за її межами.

Розділ 4. Фінансування Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок бюджету Сновської міської територіальної громади, виходячи з його фінансових можливостей, а також інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України. Обсяги фінансування можуть коригуватися в межах бюджетного періоду без внесення змін до Програми.

Ресурсне забезпечення Програми

	Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми, тис. грн.				Всього
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	
Бюджет міської ТГ	16099,8	17392,4	18493,7	20343,1	72329,0

Розділ 5. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми сприяє:

- створенню культурного середовища з інноваційними креативними ідеями у сфері культури;
- утворенню нових просторів змістовного дозвілля в закладах для жінок і чоловіків з урахуванням їх запитів та потреб;
- підвищенню ролі культури та духовності у суспільному житті;
- поліпшенню культурного обслуговування населення;
- впровадженню нових активних послуг в сфері культури МТГ, які відповідають потребам жінок та чоловіків різних вікових груп;
- вирівнюванню гендерних розривів (за віком та статтю) в охоплені активними послугами чоловіків та жінок;
- створенню сприятливих умов для творчої самореалізації жителів громади незалежно від віку, статі, національності; підвищенню рівня охоплення та задоволення мешканців і мешканок громади різних вікових груп послугами у сфері культури;
- покращенню матеріально-технічної бази закладів культури;
- підвищенню професійного рівня працівників, зменшенню фемінізації професій в закладах культури;
- відродженню народних звичаїв та обрядів;
- збереженню матеріальної і нематеріальної культурної спадщини;
- забезпеченню подальшого розвитку культури та мистецтва, втіленню нових мистецьких проєктів, збільшенню активності участь мешканців і мешканок громади різних вікових груп у культурно-масових заходах;
- оптимізації мережі закладів культури з урахуванням сучасного досвіду та використанням новітніх технологій;
- забезпеченню повноцінного функціонування мережі закладів культури громади;
- забезпеченню соціального захисту працівників культурної сфери.

Розділ 6. Механізм управління

Координацію заходів, спрямованих на виконання Програми та методичне забезпечення здійснює відділ культури і туризму Сновської міської ради.

Безпосереднім виконавцем заходів Програми є відділ культури і туризму та підпорядковані йому заклади культури, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Начальник відділу культури і туризму

Наталія ДОБНЕНКО